

DOPIŠ PRO TEBE

RECEPT NA ŠTĚSTÍ

8/80

SÍLA PONIŽENÝCH

V hlubokém výklenku dveří do sakristie spatřil biskup skrčenou postavu, ženu – jak odhadl – která hořce plakala. Zvedl ji a zavedl do sakristie. Jakmile rozsvítil svíčku, pochopil, o kterou ženu jde a co ji sem přivedlo. Byla to stará Mexičanka Sala, otrokyně v americké rodině. Byli to jinověrci, velmi zaujatí vůči katolické Církvi, a nedovolili jí chodit na mši nebo přijímat návštěvy kněze. Hlíдали ji bedlivě, ale v zimě, kdy potřebovali vytopené místnosti pro sebe, ji posílali spát do dřevníku. V této noci nemohla Sala pro zimu spát. Dodala si odvahy k hrdinskému činu, vyklouzla dveřmi stáje a rozběhla se ke kostelu, aby se tam pomodlila. Když zjistila, že hlavní dveře chrámu jsou zavřeny, pokusila se přes sakristii ...

Zatímco Sala trhaně mluvila, biskup stál se svíčkou v ruce a pozoroval hnědou tvář, vyzáblou a vyčerpanou životem plným starostí a běd. Nikdy nespatrił tak ryzí dobrotu vyzařující z lidské tváře. Sala byla naboso, bez punčoch, jen v botách ze surové kůže, které pán vyhodil. Pod prodřeným černým přehozem měla tenké, zalátané šaty. Zuby jí drkotaly – marně se pokoušela ovládnout svoje chvění. Biskup stáhnul s ramenou plášť a přehodil jej přes ni. Skrčila se vyděšeně a zašeptala: » Ach ne, padre! «

» Musíte poslouchat svého padre, dcero. Zabalte se, půjdeme se pomodlit. «

Kostel byl ponořen do tmy, jen před svatostánkem blikalo rudé věčné světlo. Otec Latour vzal ženu za ruku a vedl ji ke kapli Matky Boží. Tam začal rozsvěcovat svíčky před sochou Panny Marie. Stará Sala padla na kolena a políbila podlahu. Líbala nohy Nejsvětější Matky, podstavec sochy – a plakala. Biskup

pochopil, že jsou to slzy extaze : » Devatenáct let, Otče, devatenáct let jsem neviděla posvátné předměty na oltáři ! «

» To vše je za vámi, Salo. Měla jste je ve svém srdci. Pomodlíme se společně. « A poklekl vedle ní. Oba začali : » Zdravas Maria, milosti plná, Pán s Tebou, požehnaná jsi mezi ženami ... «

Zbožné ženy věděly leccos o žalostném osudu staré otrokyně. Smithovi, u nichž sloužila, pocházeli z Georgie a vzali ji z El Pasa do Georgie. Brzy si popudili proti sobě lidi, museli prodat černochoy a uprchnout. Na Mexičanku neměli zákonný nárok, proto ji vzali s sebou, ale přísně ji hlídali, aby neupláchla ke svým lidem. Ani na dvůr, ani na trh nesměla.

Jednou se odvážily dvě katoličky za Salou, která právě prala, ale paní je hrubě vyhnala. Když řekly, že přišly pozvat Salu na mši, odpověděla, že tu ubožačku vyrvala ze spárů kněží a že se postará, aby se do nich už nikdy nedostala ...

Když se domodlili, řekl Otec Latour, že je rád, že Sala umí ještě tak dobře modlitby. » Ach, padre, noc co noc se modlím růženec, « řekla stařena vášnivě. Když se jí ptal, kde má růženec, upadla do rozpaků. Měla jej uvázaný na šňůře pod šaty.

» Pamatujte, Salo, že v adventě i před vánocemi na vás vzpomenu ve svých modlitbách, jako pamatuji na své sestry a neteře. « Nikdy neokusil tak blaženou náboženskou radost, jako když klečel vedle Saly. Doslova cítil, jak drahé jsou jí věci na oltáři, obraz Panny Marie, sošky světců, kříž, který z ní snal potupné ponížení a z utrpení a chudoby udělal prostředek společenství s Kristem. Znovu prožíval po boku tolik zkoušené otrokyně svatá tajemství, která zažil v mužném věku. Zdálo se mu, že cítí vše, co prožívala ona v poznání, že v nebi je laskavá Žena, i když na zemi jsou ženy kruté. Staří lidé, kteří znají rány a lopotu a poznaly tvrdou ruku světa, potřebují víc než děti ženskou něhu. Pouze žena, božská Paní, pochopí, co všechno může žena unést. Té noci se přiblížil Otec Latour k prameni veškerého soucitu, na němž se podílí každý člověk, zrozený z ženy – vrah na šibenici, umírající voják nebo mučedník. Toto pochopení smyslu a poslání Panny Marie proniklo biskupovým srdcem jako meč.

Viděl očima Saly, že jeho chudoba je tak dokonalá jako její. Když přišlo na svět království Boží, na svět krutých muk, otroků a pánů, On první řekl : » A TEN, KDO JE POSLEDNÍ MEZI

VÁMI, BUDE PRVNÍ V NEBESKÉM KRÁLOVSTVÍ. «
(Mt 19, 30)

Vyslechl Salinu zpověď a vložil jí ruce na hlavu, aby jí požehnal ... Pak si vzpomněl na stříbrný medailonek s obrazem Panny Marie. Dal jí jej se slovy, že jej požehnal sám sv. Otec. Sala bude mít nyní poklad, který může strážet a chránit a uctívat, až budou její hlídači spát.

Zastrčil velký klíč do zámku a dveře v dřevěných čepch se pomalu otočily. Mír, panující venku, jako by byl částí míru v jeho duši. Stál, ztracený v myšlenkách, a sledoval očima řadu šlépějí, které zanechala jeho návštěvnice na mokřím škraloupu sněhu ...

Willa Cather : SMRT SI JDE PRO ARCIBISKUPA

Stará žena odcházela šťastná. Dostala to, po čem tolik let toužila, štěstí, které proudilo skrze srdce Matky Boží přímo z Boha.

Každé lidské jednání končí štěstím a spokojeností – nebo smutkem a bolestí. Ale kde hledat nezničitelné, pravé štěstí?

JE ŠTĚSTÍ V BOHATSTVÍ? Velké bohatství vzbuzuje touhu po ještě větším bohatství. Duch žádostivosti zatvrzuje srdce. Proto Pán varuje: » *Bohatý jen nesnadno vejde do nebeského království.* « (Mt 19, 23). Čím víc má kdo majetku, tím větší má pocit, že mu něco chybí. Kdo dobrovolně složil slib chudoby, je spokojený. Za hranice času si vezmeme jen dobré skutky z lásky k Bohu a k bližnímu – nic víc.

JE ŠTĚSTÍ VE SLÁVĚ, V POPULARITĚ? Sláva je pomíjející, popularita je závislá na druhých. Pravé štěstí má tu vlastnost, že nás o ně nikdo nemůže připravit, jinak se k němu připojuje strach. Popularita je jako míč, který se kutálí: jakmile se zastaví, začne se do něho kopat.

Velikost doby se měří tím, jaké hrdiny uctívá. Příští století snad ukážou, jak barbarské bylo naše století se svým zbožňováním Hitlera, Mussoliniho, jazzových zpěváků a sportovců, jejichž jepičí sláva brzo pohasla nebo se změnila v hanu. Jsou to příliš malí a proto příliš krutí bůžkové.

Svět o nás mluví buď příliš dobře nebo příliš špatně – tedy nepravdivě. Jeden slavný muž řekl: » Chceš si získat dobrou pověst? Plať dluhy, netrap kočku, zdrav lidi, neruš v kostele – a jsi dobrý člověk. Kdyby o mně lidé věděli to, co vím o sobě já, vyhnuli by se mi jako moru. « Sv. Filip z Neri zvolal při po-

hledu na popravu: » Nebýt milosti Boží, jsem dnes na popravišti já! «

Popularita vybuchne jako raketa a spadne a udeří jako kámen. Senzační článek, potlesk v divadle – všichni se přidají, ale stejně rychle přestanou.

Kdo je opravdu šťastný nestará se o to, co si o něm druzí myslí. ZÁLEŽÍ TOTIŽ JEN NA TOM, CO SI O NÁS MYSLÍ BŮH! Po smrti pozlátka popularity oprýská a zůstane jen to, co je kvalitní. Kristova sláva se objevila teprve po jeho Zmrtvýchvstání. Neznámý Žid – a dnes pro něho žijí, trpí a umírají milióny. Z jeho úst slyšíme kritiku těch, kdo hledají popularitu: » *Všechny své skutky konají jen proto, aby se před lidmi ukázali ...* « (Mt 23, 5)

ŠTĚSTÍ SPOČÍVÁ V ŽIVOTNÍM CÍLI, KTERÝ NÁS DOKONALE OVLÁDÁ, A V BOJI PROTI SOBECTVÍ. Životní cíl musí uspokojit touhu člověka po životě, pravdě a lásce. Ne filosofování, ale osobní pravda. » *JÁ JSEM PRAVDA!* « řekl Pán. Vůle najde uspokojení v lásce bez přesycení a bez nenávisti – to jest v BOHU.

Překážka k cíli je naše sobecké JÁ. Kdo musí žít se sobci, cítí předchuť pekla. Ani člověk, ani Bůh do nás nemůže vstoupit, nevyvěsíme-li tabulku: » VSTUP DOVOLEN «. » *Stojím u dveří a klepu.* « (Zjev 3, 20). Dokud v nás zůstává sobecké JÁ samo, máme pocit nejistoty a rozervanosti. Je ovšem těžké osvobodit se od pýchy, smilstva, závisti, hněvu, lakomství, žádostivosti a lenosti – proto kráčíme ke štěstí kousek po kousku. Někdy ucítíme záblesk dokonalého štěstí; pak přijde zase boj, bolesti, trny a odrazují nás od další cesty. Kolik lidí nastoupilo s nadšením cestu za Pánem a zastavilo se ve zvykovém měšťáctví či odpadlo – dalo se odlákat do slepé uličky zdánlivého štěstí.

CESTA KE ŠTĚSTÍ JE BOJ ZA PROSTOR PRO BOHA V SOBĚ. Pak vstoupí plně a získáme nezničitelnou radost a mír, které sobec nepochopí. Podiví se, odkud bereme sílu v těžkostech jako stará služka Sala. Stáváme se nádržemi, do nichž proudí prameny z nebe. Není-li někdo šťastný, tedy proto, že hledá štěstí na nepravém místě a chce je zdarma.

ŠTĚSTÍ ZAČÍNÁ TEHDY, KDY UMÍRÁ NAŠE SOBECKÉ JÁ!

Své dotazy a připomínky pište na adresu:

VELEHRAD, Postfach 592, CH-8026 Zürich